MTÜ PÄRNU LAHE PARTNERLUSKOGU TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA 2014-2020

PLPK meeskonnakoolitus 11.12.14

Mida arvestada strateegia koostamisel?

Visioon

Valikud

STRUKTUURIMUUTUS

Struktuurimuutus

- Tehnoloogia abil on paljude eluvaldkondade tootlikkus kasvanud kümnetes kordades
  - **Esma- ja ka teisese sektori hõive langeb**
- Esma- ja teisene sektori ruumivajadus töötaja suhtes on kasvanud kordades, näiteks täna
  - **Põllumajanduses u 200 ha töötaja kohta**
  - **Saetööstuses u 20 töötajat ha kohta**
  - **Äriteenustes u 20000 töötajat ha kohta**
- Globaliseerumine omakorda soodustab finantskeskuste kasvu ja kontsentratsiooni
  - **Mida see tähendab aga elukvaliteedile?**

USA hõivestruktuur 1840-2010

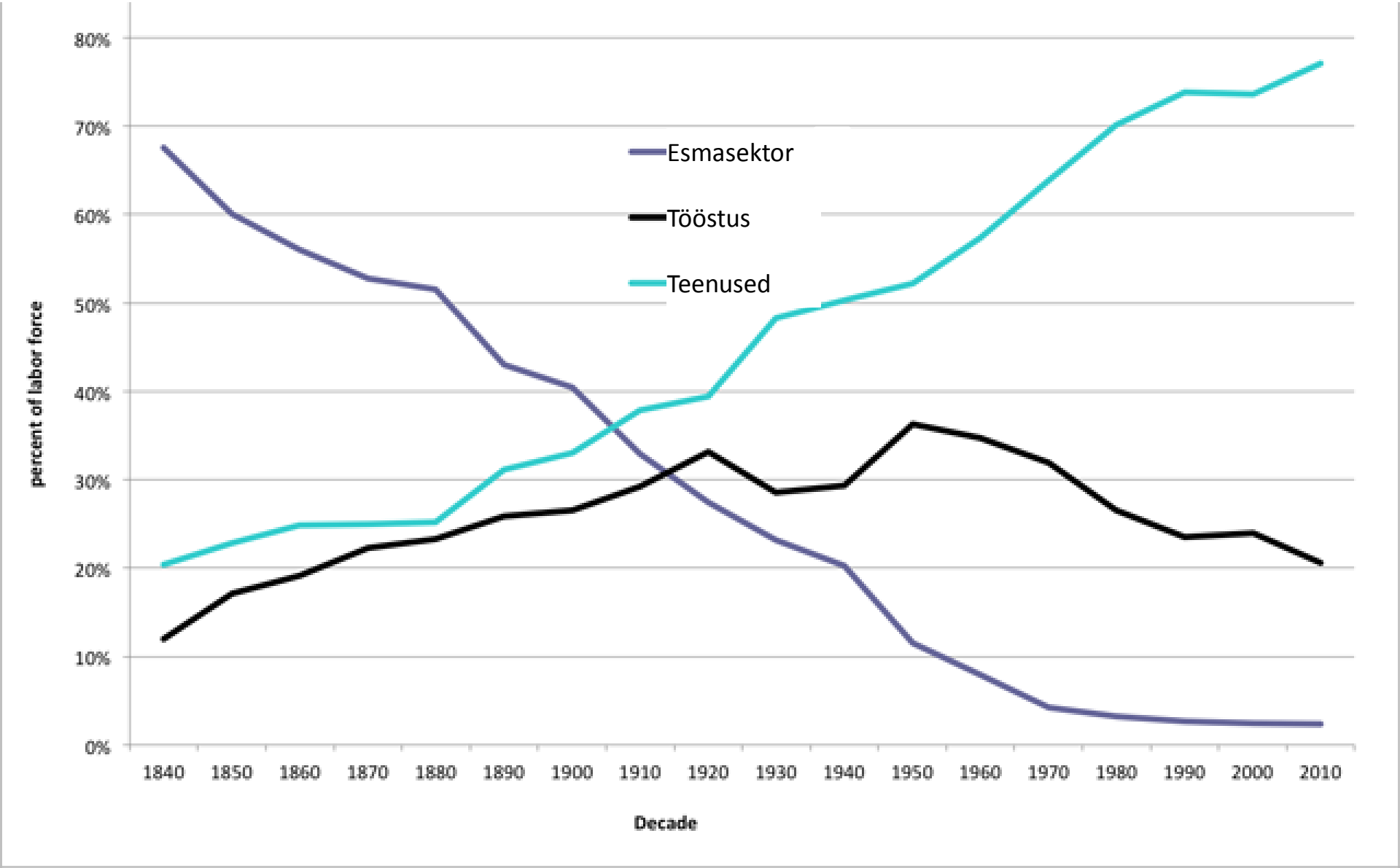

Hõivestruktuuri muutus (%) ja hõive (tuh.) Eestis

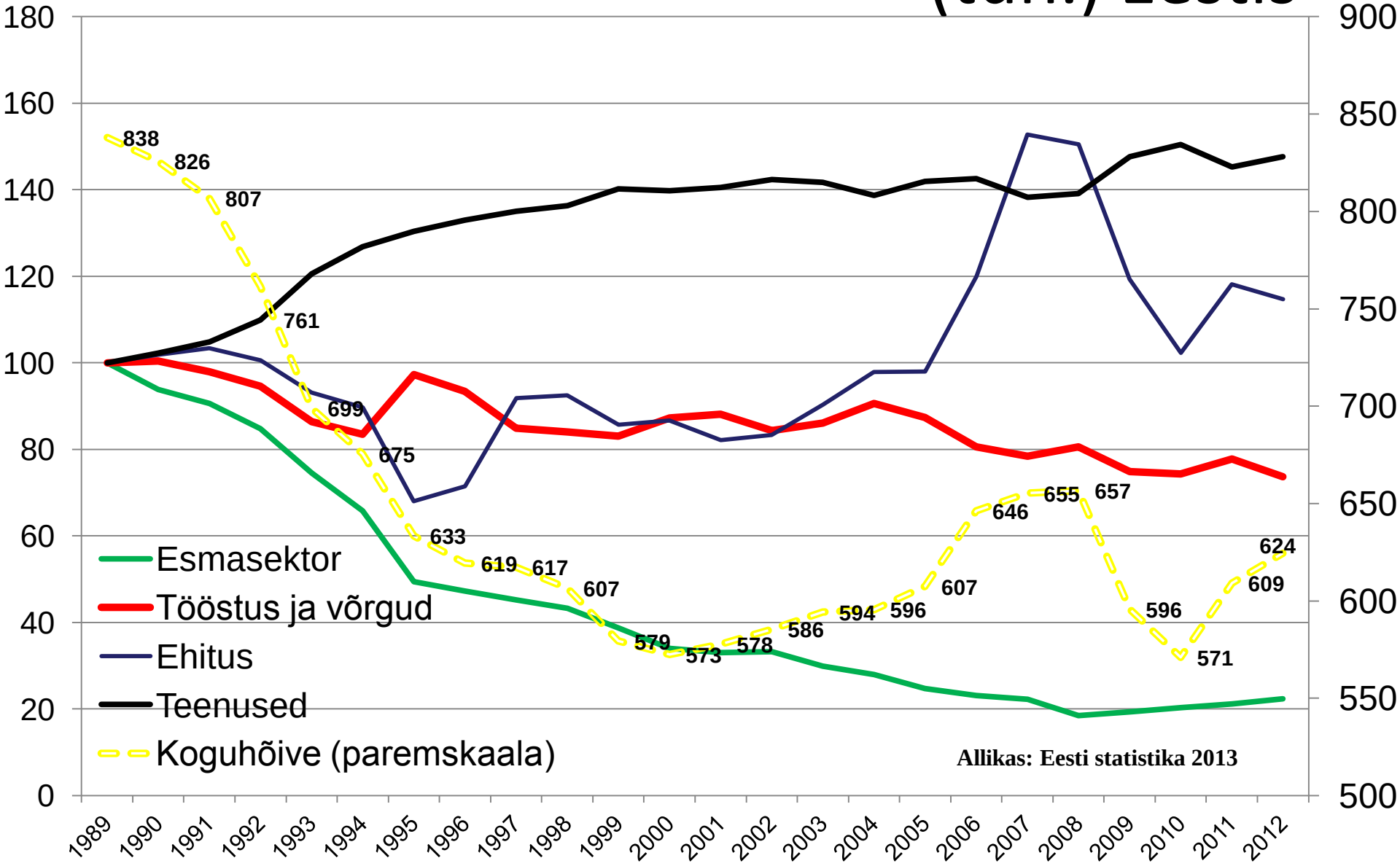

Väljaspool kodu hõivatud

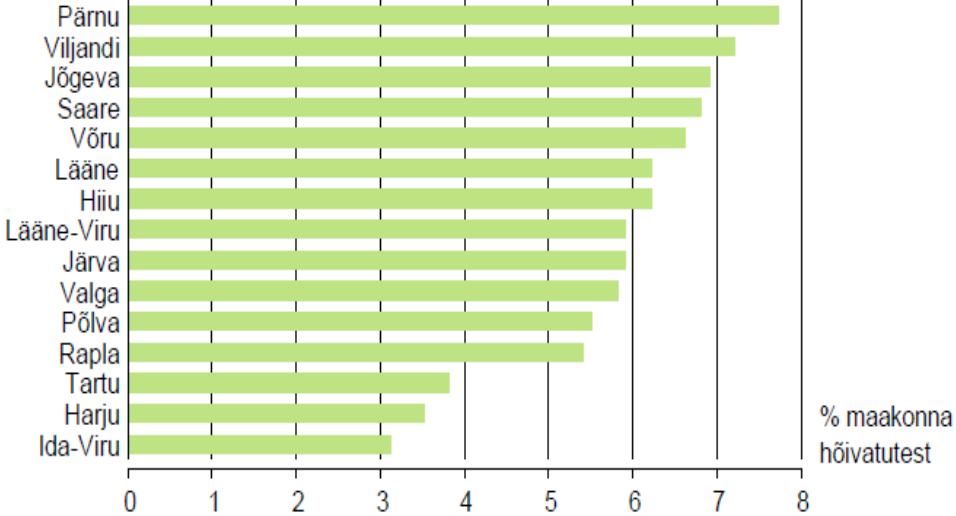

Välismaal töötab 25000 ja väljaspool oma maakonda 29000 inimest

Allikas: Statistikaamet, REL 2011

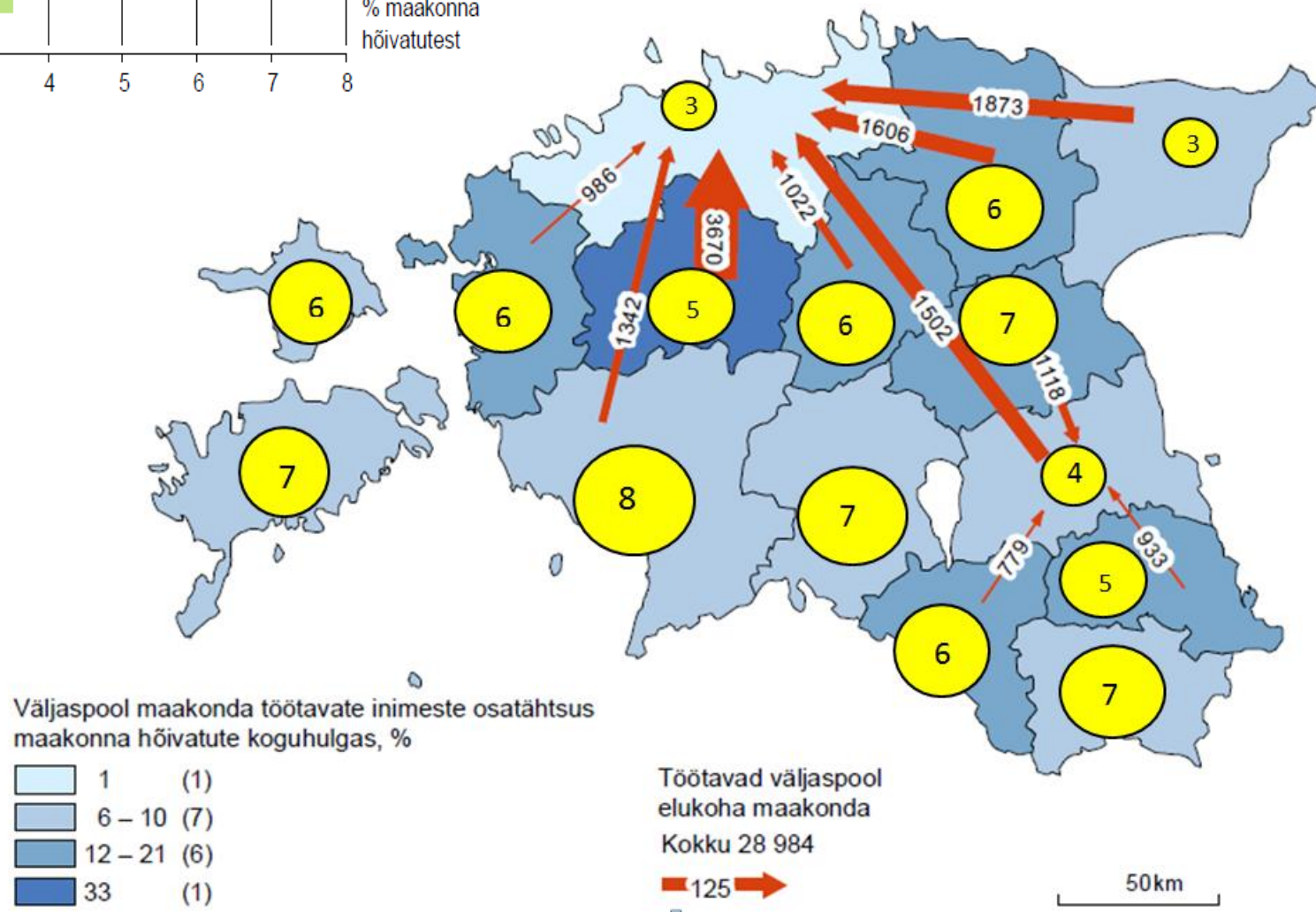

Elanike arvu muutumine PLPK alal

Vald/aasta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009-14, %
Audru	5497	5503	5486	5469	5434	5840	95
Häädemeeste	3060	2987	2891	2858	2761	2659	87
Kihnu	636	692	711	715	726	716	113
Koonga	1271	1260	1231	1215	1176	1150	90
Lavassaare	640	536	533	514	489	0	0
Saarde	4755	4629	4552	4447	4347	4190	88
Sauga	3711	3740	3970	4059	4070	4080	110
Tõstamaa	1537	1490	1467	1452	1400	1387	90
Tahkuranna	2311	2329	2321	2341	2334	2320	100
Varbla	966	966	970	943	924	896	93
Kokku	24384	24132	24132,00	24013	23661	23238	95

[1] Koos Lavassaarega

Kellele mis ja kellele mida?

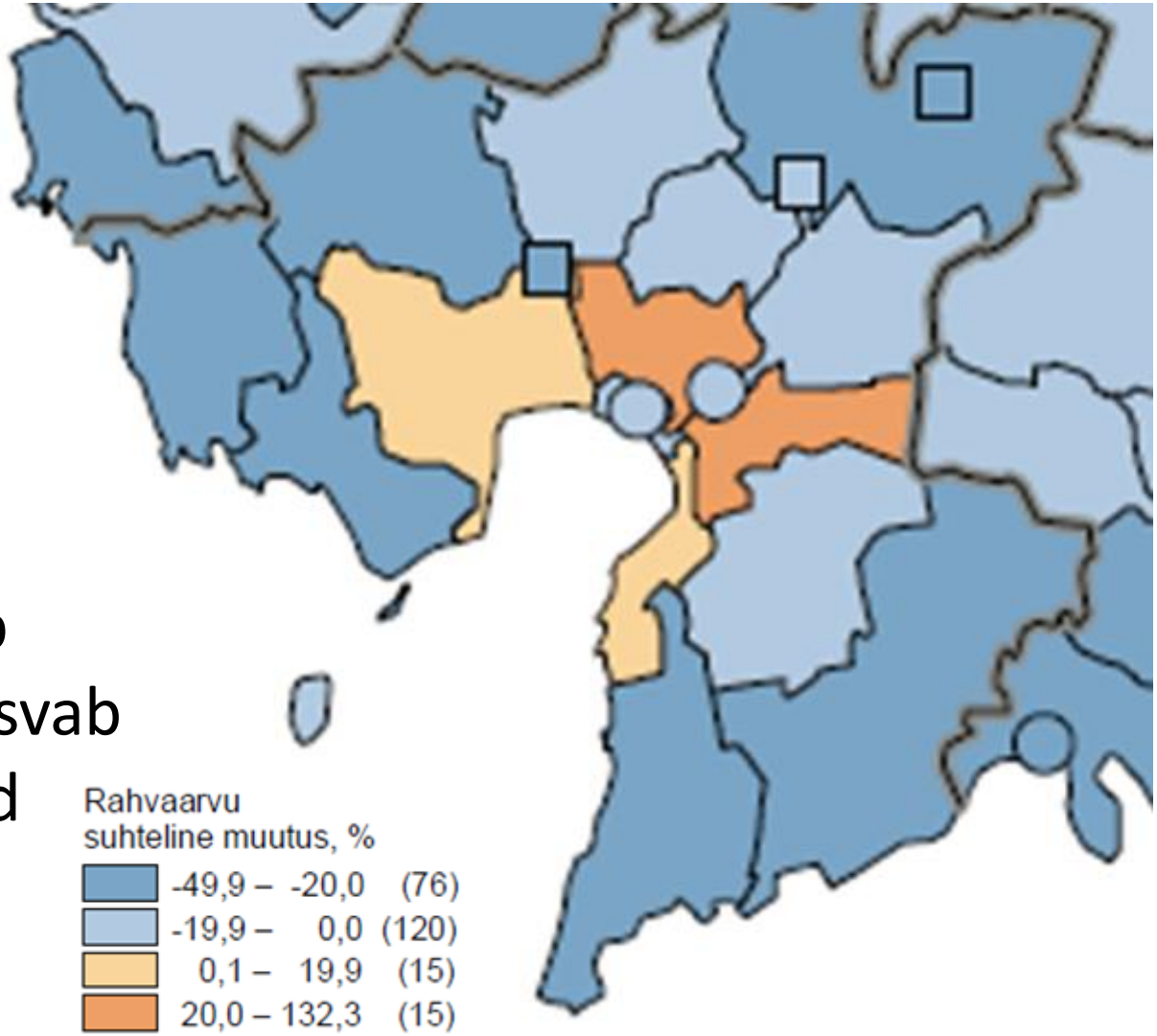

Linnalähisel alal elanikkond kasvab
Mereäärsel ala kasvab osa-aja elanikkond
Sisemaa kandid hõrenevad

Suvitajate osakaal

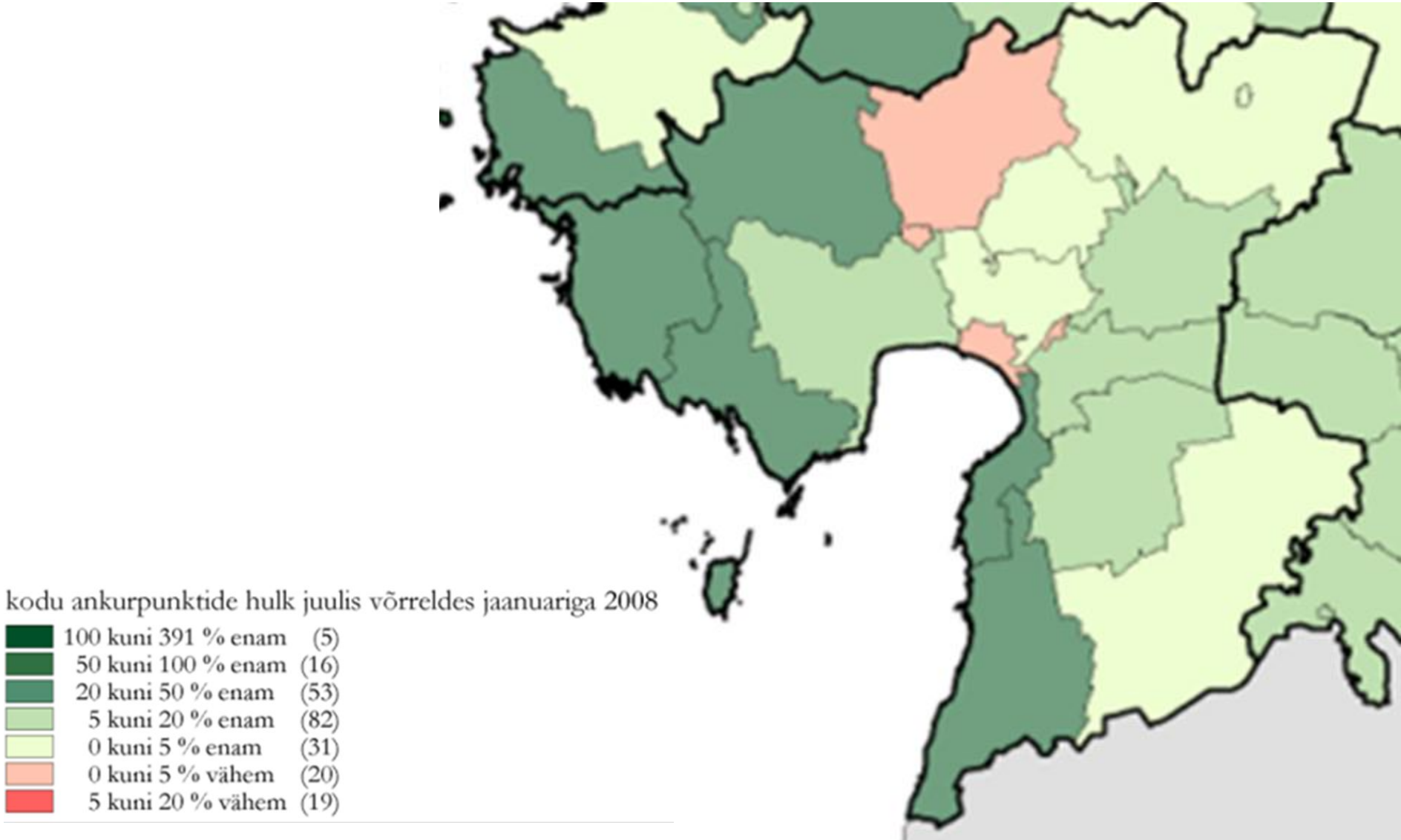

Tööjätuealiste (65-74) ja noorte (15-29) rändesaldo kordajad (‰) 2000-2011

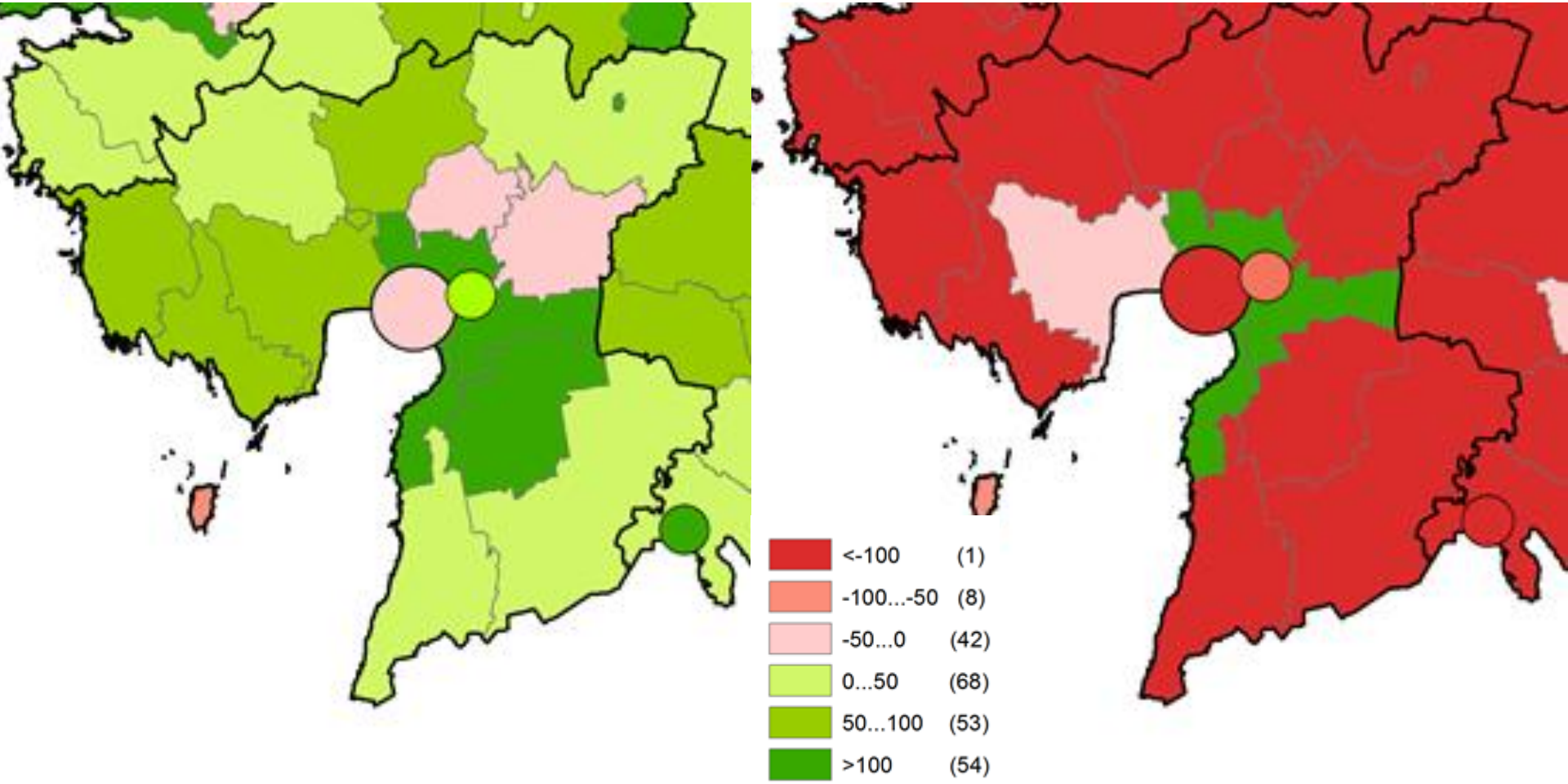

Keskused ja nende tagamaad 2013

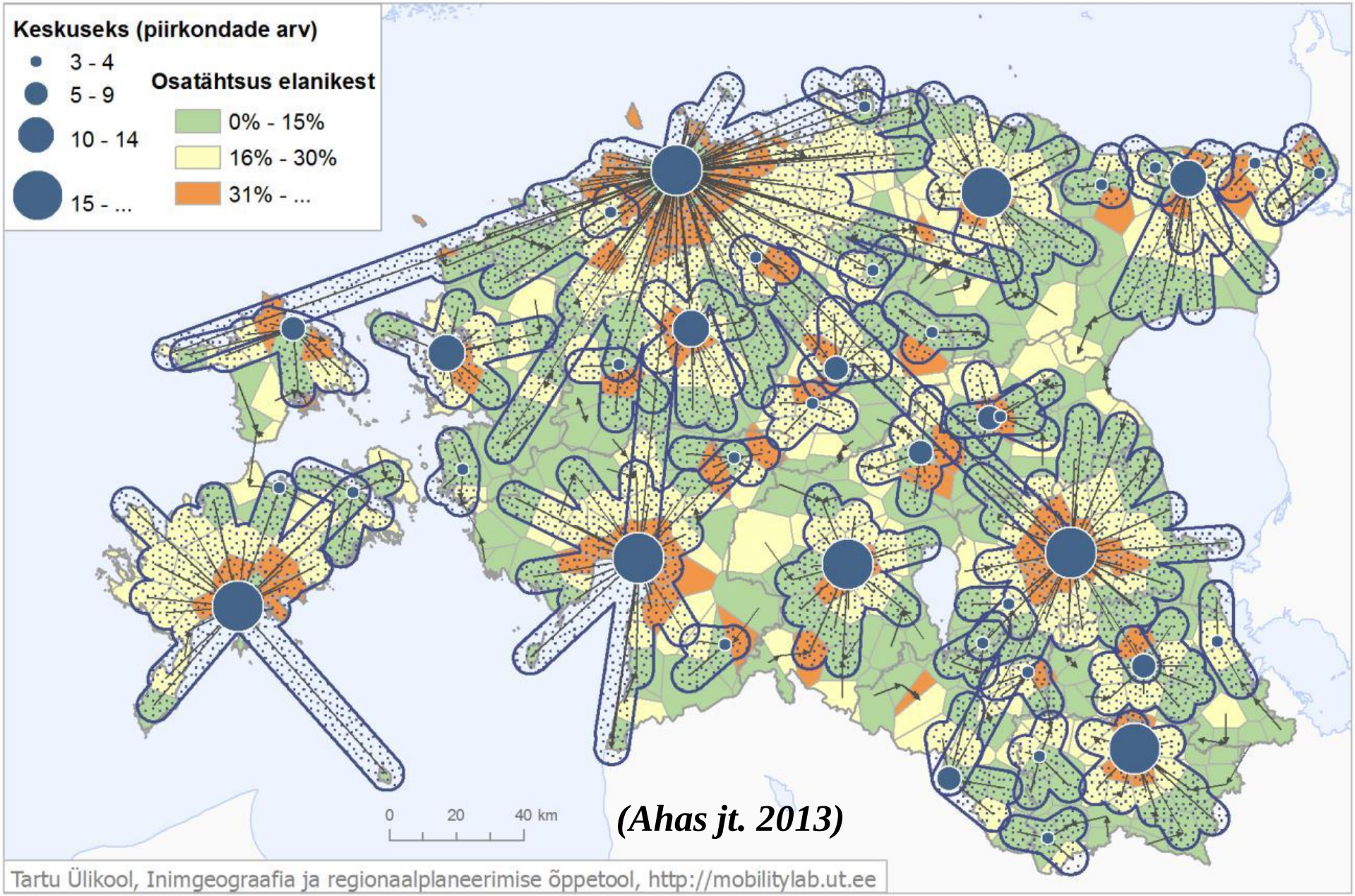

Uued arengutegurid maailmas ja Euroopas

Tehnoloogiamuutus

Kliimamuutus

Aasia tõus

Euroopa vananemine

6nda Kondratjevi laine algus – nüüd!

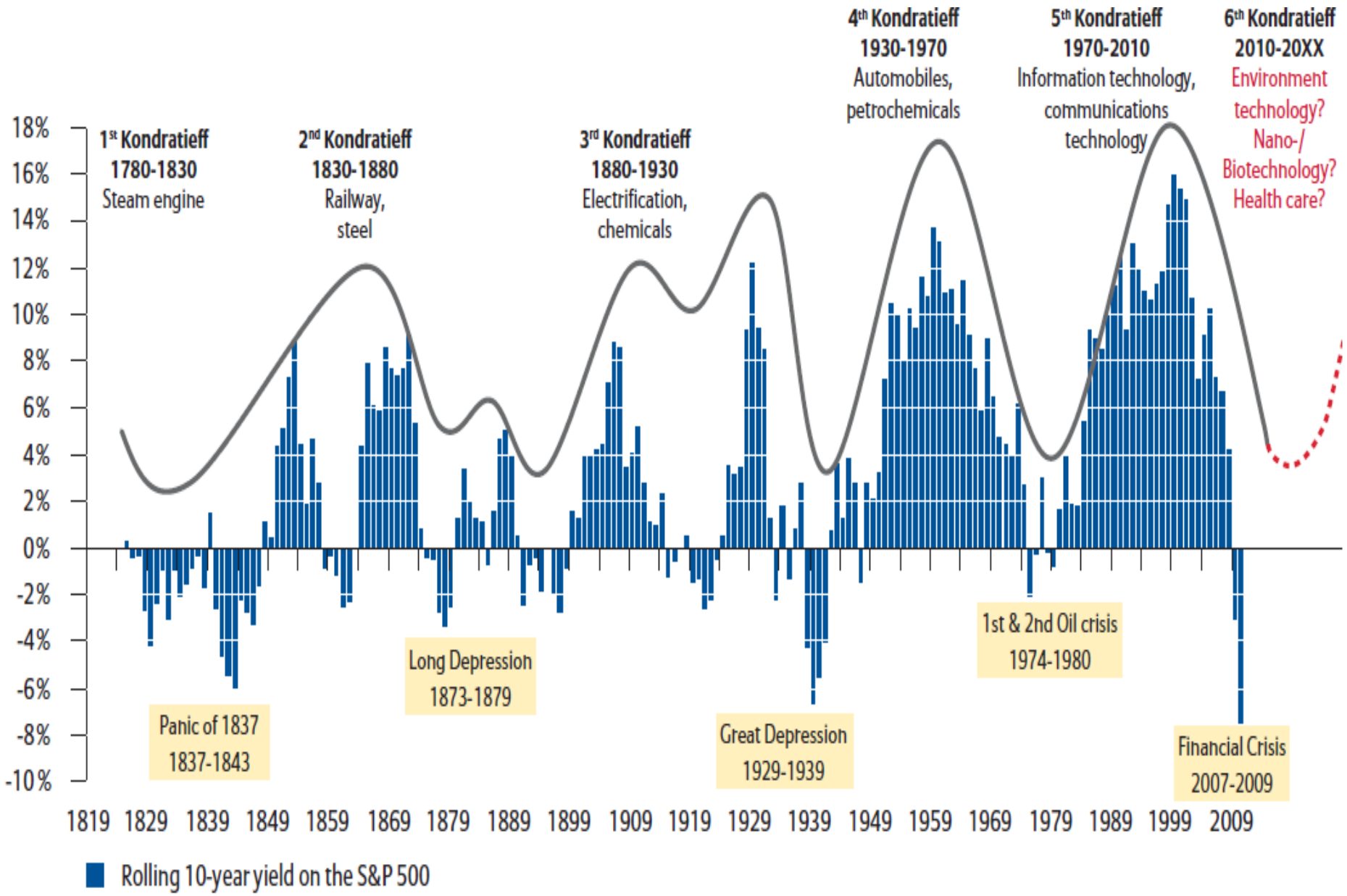

Tehnoloogiamuutuse mõju

- Uus tööstus ei taha minna vana tööstuse piirkonda
  - **Saastunud keskkond**
  - **Eelmise tootmiskorralduse hoiakud ja organisatsioonid**
  - **Teistsugused nõudmised infrale ja tööjõule**
- Vajalik teadlik restruktureerimine
  - **Ettevõtete ümberprofileerimine või nišistamine**
  - **Uute investeeringute meelitamine**
  - **Regioonile uue imago loomine**

Nafta inimkonna ajaloos

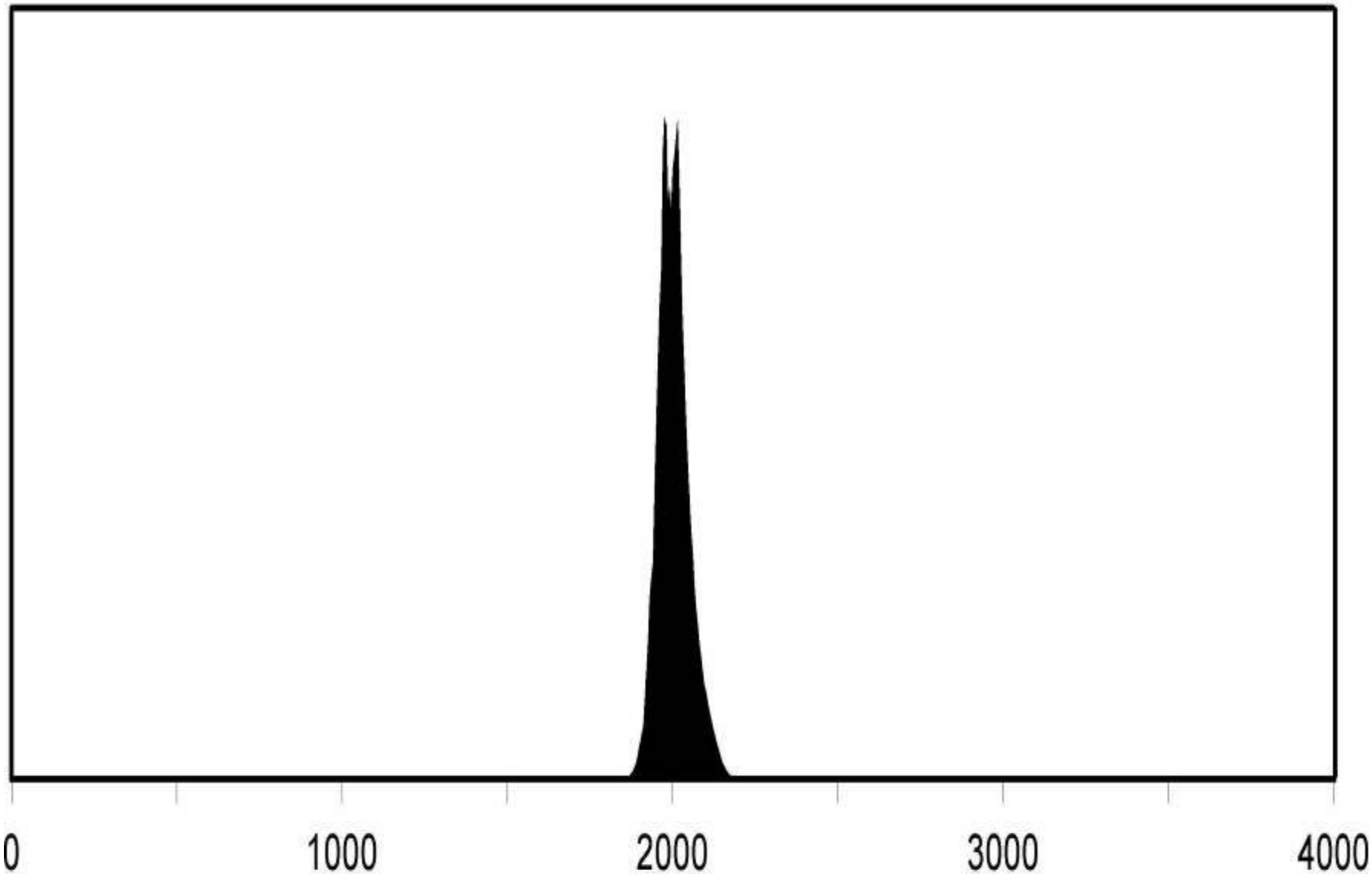

XXI sajandi energia- ja toidukriis

- Maal on 7 miljardit inimest, sajandi lõpuks 9
- Energia ja toidu hinna tõus Aasia survel jätkub
- Suureneb taastuvate energiaallikate osakaal
  - **Positiivse energiabilansiga regioonid võidavad**
- Ökotoidu populaarsus ja maa hind kasvab

- Kasvavad võimalused ressursside väärindamiseks:
  - **Palju vett, maad, metsa ja raba toidu ja roheenergia tootmiseks**

Sademete ja temperatuuri muutuse prognoos 2071-2100

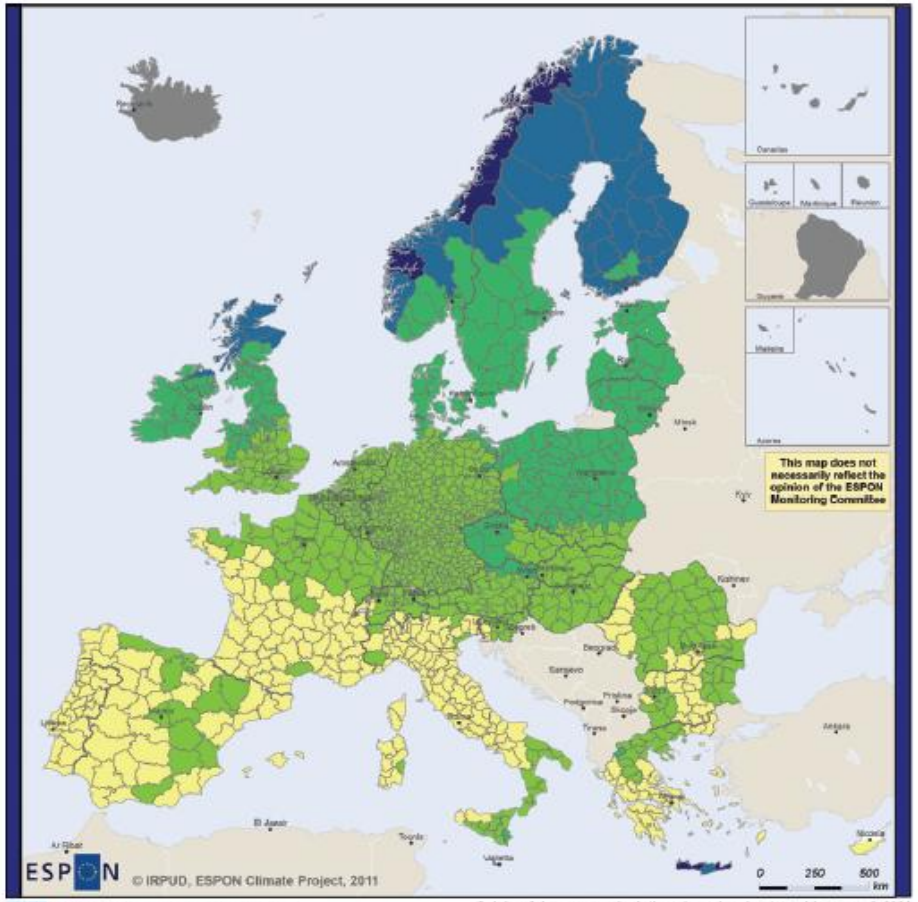

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Origin of data: own calculations based on Lautenschlager et al. 2009

Change in annual mean precipitation in summer months (in %)

- ≤ -40.0
- -39.9 - -20.0
- -19.9 - 0.0
- 0.1 - 20.0
- > 20.0
- no data*

Relative change in annual mean precipitation in meterological summer months (June - August).

Climatic changes derived from a comparison of 1961-1990 and 2071-2100 climate projections by the CCLM model for the IPCC SRES A1B scenario.

*For details on no data availability see Annex 9.

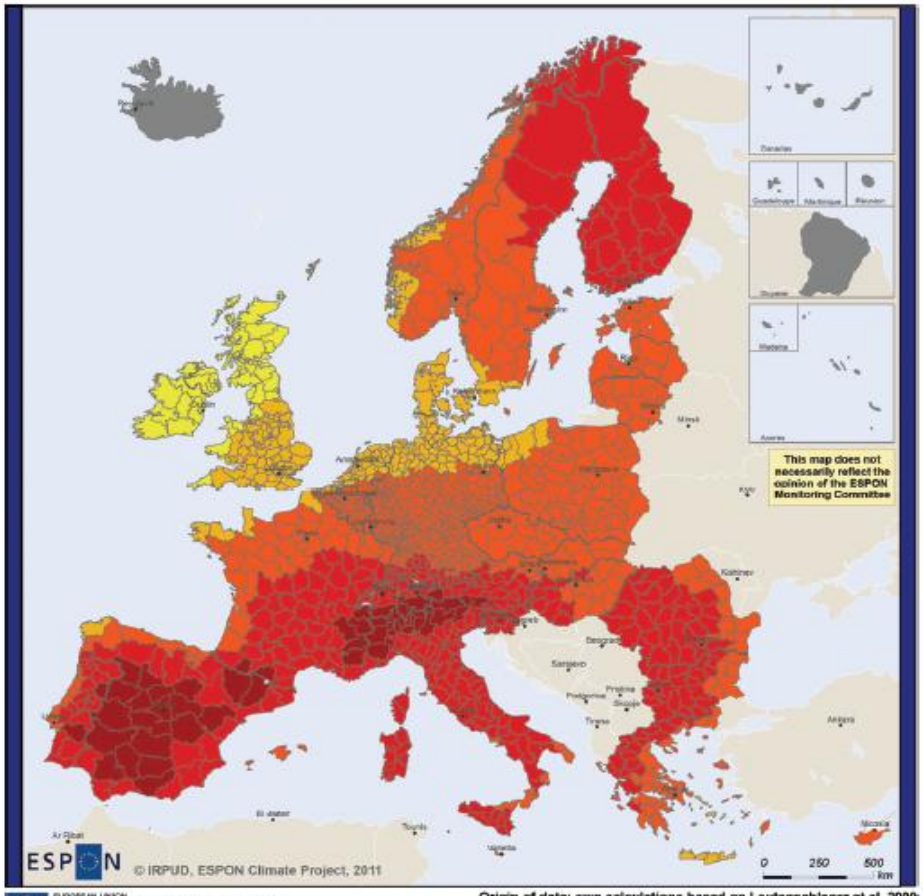

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Origin of data: own calculations based on Lautenschlager et al. 2009

Increase in annual mean temperature (in °C)

- 2.0 - 2.5
- 2.6 - 3.0
- 3.1 - 3.5
- 3.6 - 4.0
- > 4.0
- no data*

Change in annual mean air temperature in 2 metres above surface

Climatic changes derived from a comparison of 1961-1990 and 2071-2100 climate projections by the CCLM model for the IPCC SRES A1B scenario.

*For details on no data availability see Annex 9.

Land & Ocean Temperature Departure from Average Jan–Oct 2014

(with respect to a 1981–2010 base period)

Data Source: GHCN–M version 3.2.2 & ERSST version 3b

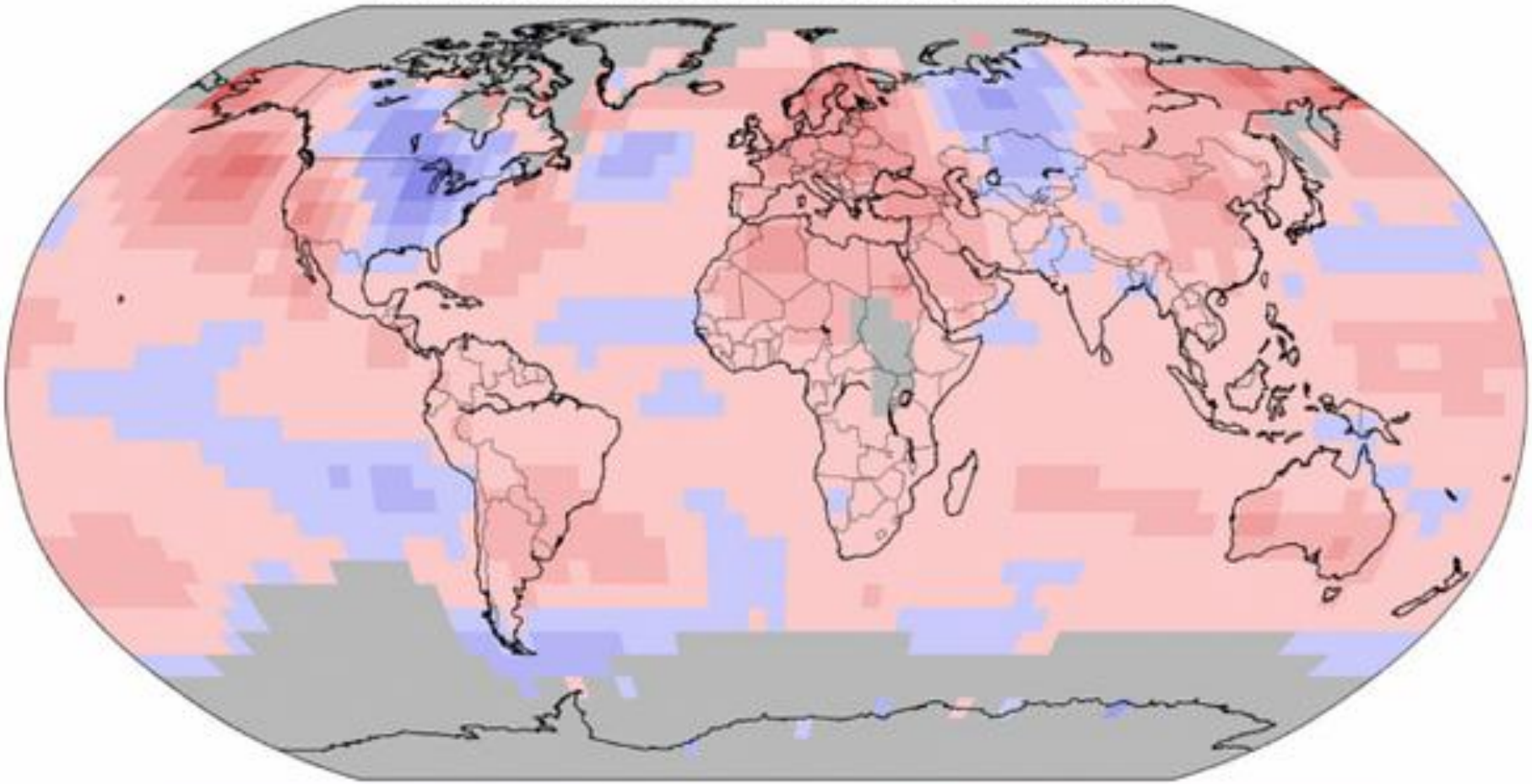

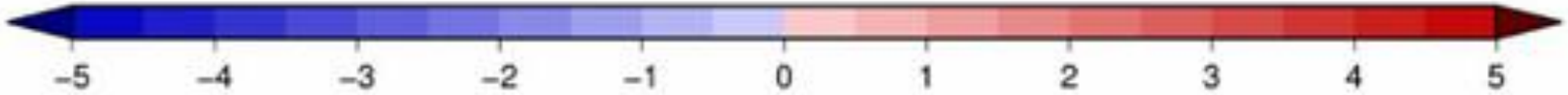

Degrees Celsius

NOAA's National Climatic Data Center
Fri Nov 14 08:00:33 EST 2014

Please Note: Gray areas represent missing data
Map Projection: Robinson

Rohemajandus

- Kasvumudel, mis väldib keskkonna halvenemist, ressursside ammendamist, reostumist ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemist.
- Planeerib ja soodustab ühiskonnas struktuurimuutust.
- Põhineb ökoloogilisel majandusteadusel:
  - **Taastuvenergia**
  - **Energiasäästlikud hooned**
  - **Säästlik transport ja kommunaalmajandus**
  - **Nutikas maakasutuse planeerimine**

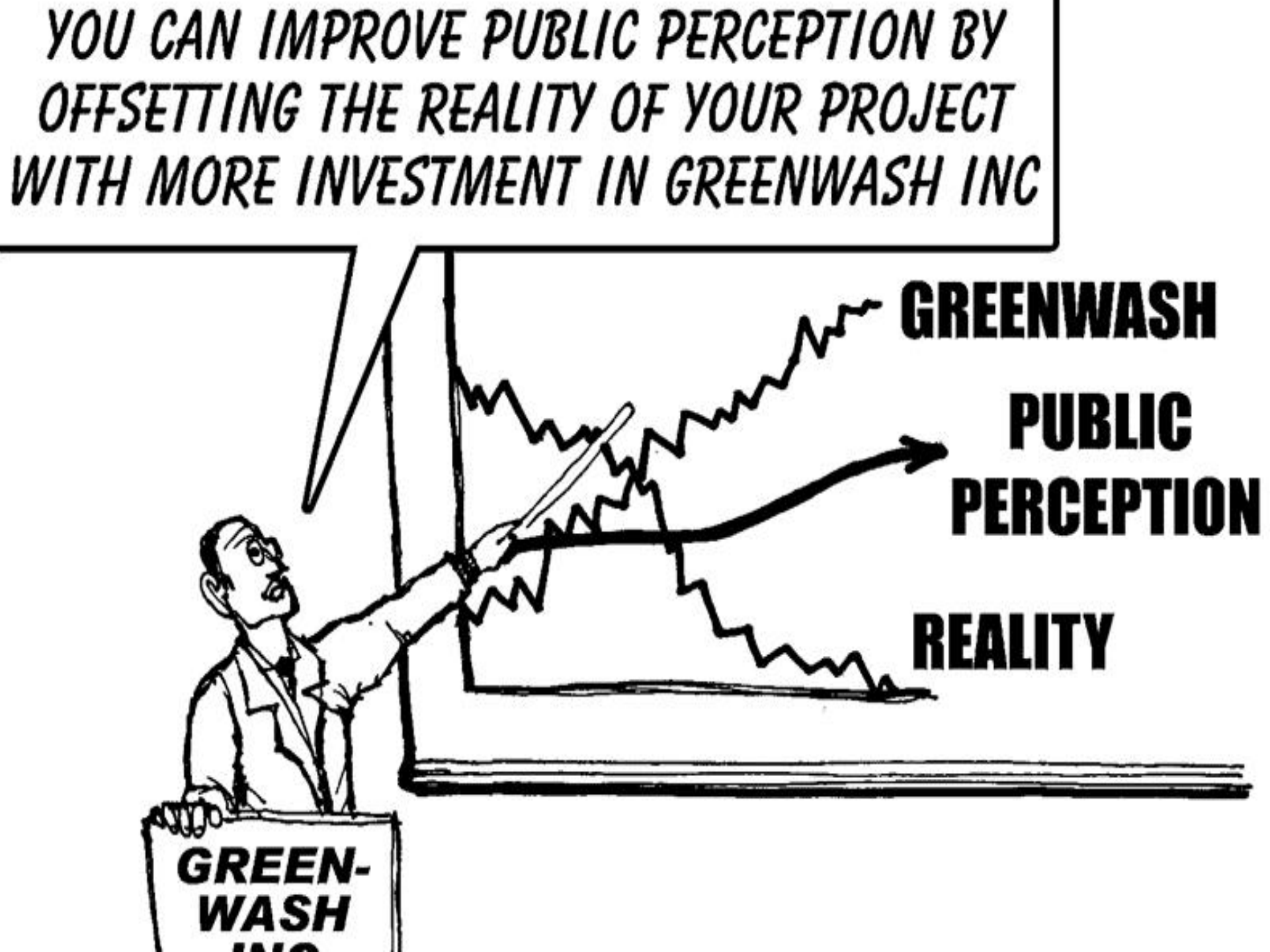
YOU CAN IMPROVE PUBLIC PERCEPTION BY OFFSETTING THE REALITY OF YOUR PROJECT WITH MORE INVESTMENT IN GREENWASH INC
GREENWASH
PUBLIC PERCEPTION
REALITY
GREEN-WASH INC

Rohemajanduse võimalused

- Energiatootmine roheallikatest
  - **elektrienergiast 20% tuulest, 20% puidust-võsast ja veel 20%: turvas, biogaas, päikesepaneelid**
  - **Katlamajad valdavalt kohalikule kütusele**
  - **Efektiivsuse võti on kaastoimes!**
- Katta Eestis biomassiga 3 GW jagu võimsusi!?
  - **(2012 oli meil 11 GW koguvõimsusi)**
- Luua sellega 15 tuhat uut töökohta
  - **3-6 täiendavat töökohta 1 MW kohta**
- Lisategevus talunikele ja suveelanikele
  - **Suvitamise muutmine ökoloogiliselt positiivseks**

Põllusaagikuse muutus 2080

võrreldes 1961-1990 HadCM3/HIRHAM & ECHAM4/RCA3 mudelitega

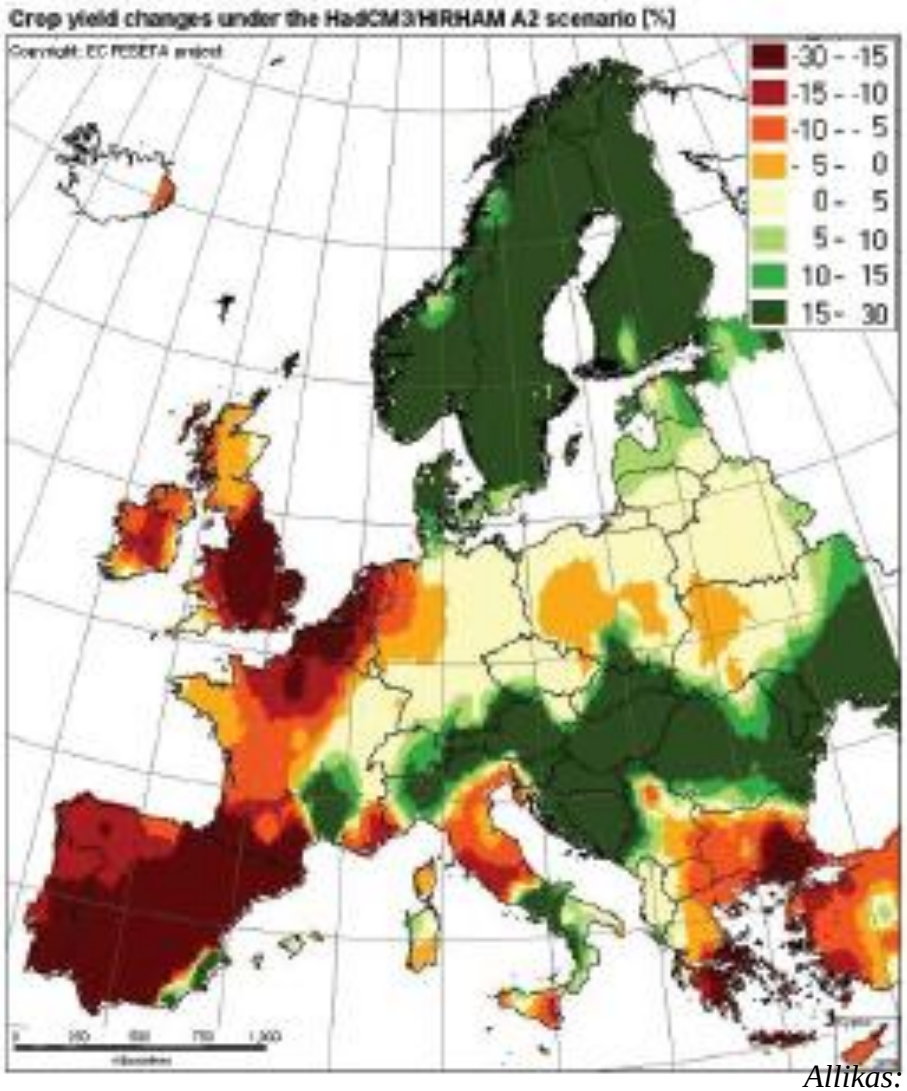

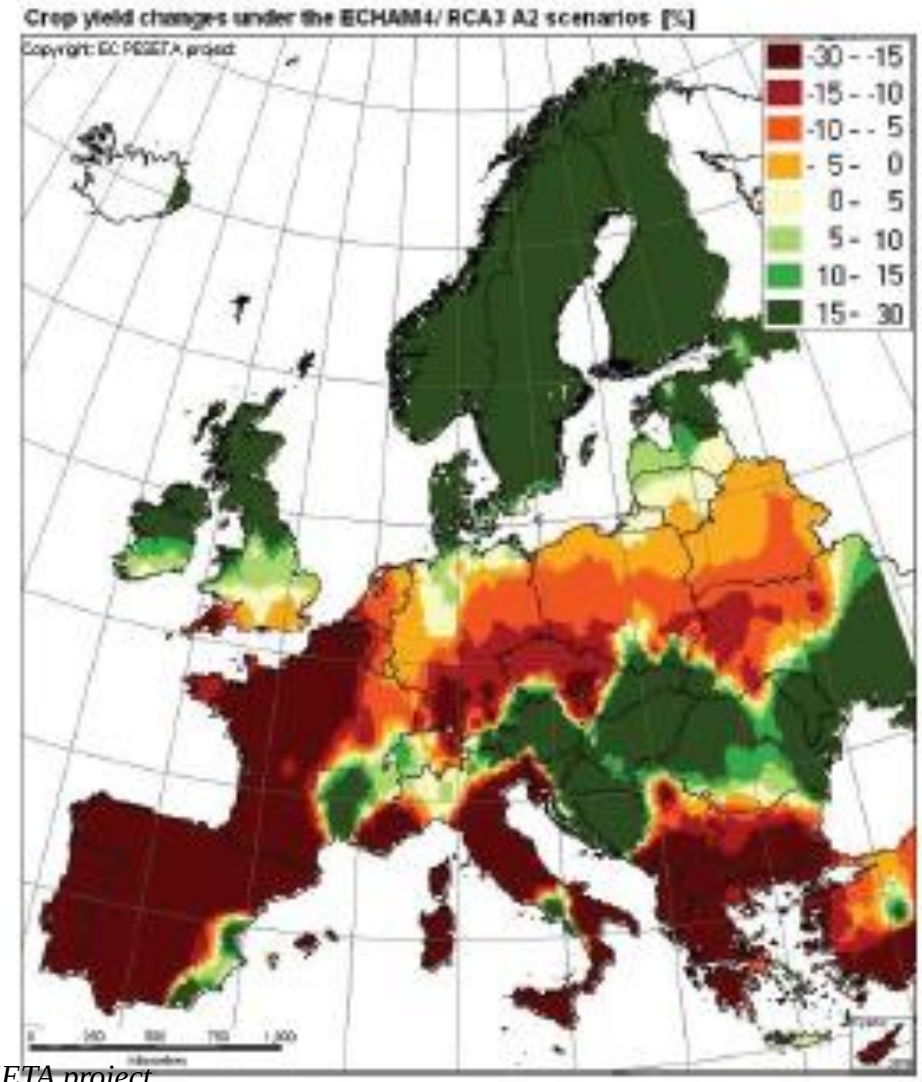

Allikas: PESETA project

Aasia tõus

- Euroopa kaotab maailmas majanduslikku tähtsust
- **Uued** globaalsed majandus- ja ka poliitilised **jõud on Hiina ja India**
- Paarikümne aasta perspektiivis kiiresti rikastuv, aga ka vananev Hiina elanikkond
- Eesti võimalus:
  - **Asukoht teel Aasiast Euroopasse**
  - **Kõrgelt väärindatud puidu ja toidu eksport**
    - Hiinlased on hullud Euroopa kaupade järgi
  - **Konteiner Aasiasse on odav**

Šanghai Pudongi ärila

Industrial production by regions, % of total

A shift from 'north and west' to 'south and east'

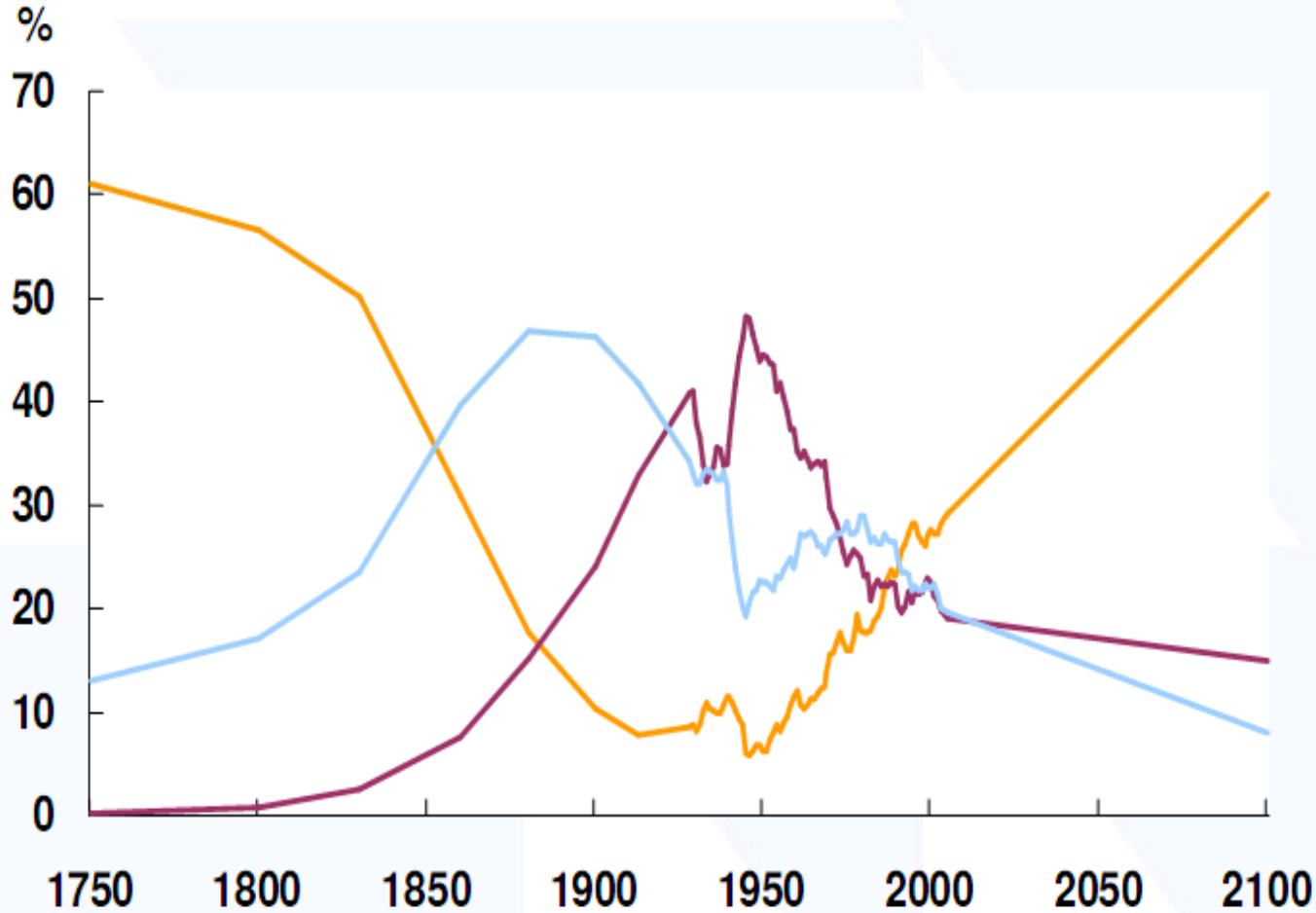

East Asia = China, Japan, India
North America = USA, Canada
Euroope = Germany, Great Britain, France, Italy Spain, Sweden, Belgium, Switzerland

北京香港马会会所
The Hong Kong Jockey Club Beijing Clubhouse

STRATEEGIA

Mis on strateegia?

- ***Sõda moodustab kogumi, mille osad - lahingud - on korraldatud nii, et lõpptulemuseks oleks võit. See kuidas need lahingud on ühildatud, ongi strateegia***
- *Clausewitzi klassikalise määratlus*

  Strateegia on õpetus sõja võitmiseks vajalike lahingute kasutamisest: lahingud tuleb kombineerida nii, et need viivad võidule ja lahingust on vaid siis kasu, kui sellest on olnud abi võidu saavutamiseks. St. et ka kõikide lahingute võitmisest ei ole kasu, kui te kaotate sõja

Strateegia

…on **pikaajaliste** eesmärkide, otsuste, põhimõtete ja tegevuste süsteemne kogum.

- Strateegia võimaldab organisatsioonil kasutada oma ressursse efektiivselt.
- Strateegilise planeerimise käigus on väga tähtis jõuda selgusele selles, KUIDAS organisatsioon kavatseb enese ette püstitatud eesmärke saavutada.

Strateegias on

Ohmae järgi põhielementi:

- **keskkond ja tulevik**
- Strateegia on olemaolevate keskkonnatingimuste võimaluste rakendamine saavutamaks tulevikus parimat tulemust
- **Õige strateegia valik on eriti oluline mingi protsessi alguses, millegi käivitamisel või kaoseolukorras, kus on võimalikud paljud arengutrendid**

Strateegia...

- on jätkuv ja alati muutustes;
- kujutab endast nägemust sellest, mida peab tegema ja miks peab tegema;
- vaatleb kogumit, mitte osi;
- vaatleb tulevikku;
- loob üldise suuna, mille raames toimub areng;
- baasilt käivitatakse strateegilised projektid;
- keskendab projektid võtmealadele;
- on tarbetu, kui traditsioonilised meetodid võimaldavad eesmärgi saavutada;
- põhineb üldisel, ebatäielikul ja ebakindlal informatsioonil.

Strateegiline mõtlemine

… on iga organisatsiooni eduka juhtimise alus

- Organisatsiooni juhtidel tuleb olla pidevas mõttetegevuses ja määrata, mis on igapäevaselt tulvavas informatsioonis oluline ja mis mitte
- Strateegilises mõtlemises tulevad ratsionaalse ja loogilise analüüsi kõrvale loovus, tunded, innovatiilisus. Strateegiat peetakse enam kunstiks kui teaduseks, see on hermeneutika ja positivismi segu

Strateegiline juhtimine

- visiooni loomine
- strateegiliste valikute tegemine
- strateegia loomine - eesmärgid
- organisatsioonikultuuri kohandamine strateegiaga vastavaks ja strateegilist mõtlemist kujundavaks
- strateegiliste muutuste juhtimine

Strateegiline analüüs

- Analüüsib organisatsiooni tugevusi ja nõrkusi ning väliskeskkonnast tingitud võimalusi ja ohte
- See on hinnang strateegia valikutele, võimaldades kontrollida, kas organisatsioon on piisavalt tugev võetud plaane täitma, kuidas vähendada või kontrolli all hoida oma nõrkusi, kuidas kasutada ära keskkonnaeeliseid ja võimalusi, millisel moel ennetada ohte
- SA abil saab eristada olulisemad valdkonnad
- SWOT ei ole veel strateegiline analüüs

Strateegiliste eesmärkide valik

Edukad strateegiad:

- kontsentreerivad peatähelepanu tugevatele külgedele
- on suunatud keskkonnast tulenevate võimalustele
- on innovaatilised, realiseerivad tippsaavutusi
- on tasakaalustatud, arvestavad ja täiendavad valdkondi
- on kooskõlas kasutuses olevate ressursside ja võimalustega
- on ratsionaalsed, teostatavad ja lihtsad

Eesmärkide süsteem I

- Strateegia ühendab reeglina paljusid eesmärke, mis moodustavad eesmärkide süsteemi, mida iseloomustavad nii horisontaalsed kui ka vertikaalsed seosed.
- Horisontaalsest aspektist lähtuvalt võivad eesmärgid olla:
  - **primaarsed (nt. parandada hariduse kvaliteeti N koolis)**
  - **sekundaarsed (sisustada arvutiklass N koolis ja juhendada õpilasi süstemaatiliselt)**

Eesmärkide süsteem II

- Eesmärkide süsteemis võivad esineda ka vertikaalsed seosed. Need kaks eesmärki võivad olla:
    - **täiendavad**
    - **konkureerivad**
    - **välistavad**
    - **sõltumatud**
- Konfliktid, kuna erinevaid eesmärke tahetakse saavutada üheaegselt.
- Konfliktsuse vähendamiseks ja eesmärkide süsteemi juhtimiseks juhindutaksegi strateegilistes plaanides kokku lepitud prioriteetidest.

Mida arvestab strateegia hindaja?

- Strateegiliste probleemide, eesmärkide ja tegevuste kooskõla – **mis tuleneb millest?**
  - **trendid ja väljakutsed, mis arengut mõjutavad**
  - **selge visioon ja eesmärkide väljatoomine**
  - **analüüsist välja kasvavad järeldused ja ettepanekud, mitte "kuu pealt kukkunud" tegevused**
- Kohaspetsiifilisus ja unikaalsus **--> ERISTUV VISIOON**
- Tulemuste mõõdetavust: õigete indikaatorite valik /meetmetes/
- Vastavust LEADERis ideoloogiale:
  - **Koostöö, kogukondlikkuse tugevdamine**
  - **Kogukonnateenused ja elanike sidusus**
  - **Tegevustes võib mõelda ka sihtrühmade põhisele lähenemisele strateegia seadmisel kui tahta enam kõnetada**

Loogiline jada

- Siht -> konkreetne eesmärk -> tulemus -> tegevus
- *Probleem – elanike väljaränne*
- Siht - elanikkonna stabiliseerimine
- Eesmärgid:
  - **Soometööliste tagasitoomine**
  - **Uute inimeste juurdetoomine**
  - **Teise kodu elanike-suvitajate kaasamine**
- Tulemused/väljundid --> Tegevused/meetmed:
  - **Uued töökohad --> Ettevõtlusmeetmed**
  - **Paremad teenused --> Kogukonnameetmed**
  - **Hea keskkond --> Romantiline rannatee**

Pärnu lahe piirkonna eripära

- Pärnu on suvepealinn – puhkajate sihtkoht
- Pikad liivarannad, soe ja madal merelaht
- Spa-traditsioon aastast 1838
- Pärnu laht on Eestis kalarikkaim
- Suurem osa territooriumist NATURA 2000 kaetud
- Intensiivne eeslinnastumine – Suur Pärnu
  - **Lõhenenud Jõemaaga…**
- Arvestatav tööstus, transport ja ehitus Suur-Pärnus
- Rail Balticu ainus peatus „mujal-Eestis“
- …

VISIOON

SOOVITUD UUS SEISUND

Hästi kaasav ja motiveeriv!

Kõige üldisem võimalikult terviklik ja ühtne kujutluspilt sellest millisesse seisu, millisesse funktsioneerimisse tahame välja jõuda

Visioon

Ruum, kuhu tahame välja jõuda

Strateegia kui...

		Valitud positsioonide kogum	Ühtne perspektiiv
Stra tee gia kui	Ettejoonista-tud kavand	planeerimine	visioon
...	Arenev kujund	riskiinitsiatiiv	õppimine

- **Visioon kui kujutlus meist endist kui võitjast (konkurentsikesksed visioonid majanduses, sõjanduses jne.)**
- **Visioon kui maailm, milles oleme kokku leppinud (regionaalplaneeringute visioon)**
- **Visioon kui midagi, mis aitab tunnustada liidri karismat, innustab, sunnib teda järgima (nn. liidrikesksed visioonid eri valdkondades)**

Mida visiooni koostamisega saavutatakse:

- Fikseeritakse püüdluste tase (madal püüdluste tase on halb lähtepunkt)
- Saavutatakse olukord, kus lahendeid otsides on fikseeritud vähemalt “ruumiosa”, kus teda otsida. Kasvõi metafoorina või ideaalina
- Luuakse midagi, mis inimesi kaasa tõmbab ja innustab. Visioon võib olla hiljem fikseeritud eraldi strateegilise dokumendina, võib aga jääda ka vaheproduktiks
- Saavutatakse eri inimeste tulevikupildi suurem ühtsus ja terviklikkus

Mida visioon ei tohiks olla:

- Ilupilt, mida keegi tõsiselt ei võta
- Selgelt saavutamatu ambitsioon, millesse, selle tõttu ei usuta
- “Tükk – siit – teine sealt” tüüpi konstruktsioon
- Igav

Visioon

- **Algne variant**
  - ***Aastaks 2020 on Pärnu Lahe Partnerluskogu areneva ettevõtlusega, omapärase kultuuripärandi ja toidukultuuriga RR piirkond, kus toimib kohalike elanike koostöö ja tugev kogukonna identiteet.***
- ***Kuidas see tundub?***
  - ***Aastal 2020 on Pärnu Lahe ümber Läänemere soosituim puhke- ja elamispiirkond. Romantilise rannatee™ ääres elab kokkuhoidev külalislahke rahvas ja asuvad kuulsad kohalikku toitu pakkuvad söögikohad. Suviti toimuvad siin rahvarohked peod ja festivalid, talviti vilgas kogukonnaelu.***

Valikud

- Kas teha üldine või eri piirkondade eripära arvestav strateegia?
  - **(1) metsakandid, (2) mereäärne, (3) linnalähine**
- Milline tööjaotus teha teiste koostatavate plaanidega? Ettepanekud? (Miks kasutada oma raha kui ….)
  - **PKT – linnameede – kalaliider – Lääne-Eesti turismikava**
- Kas ja kuivõrd jätta tegevused lahtiseks (taotlemisele) või leppida olulisemad projektid põhijoontes?
  - **Senine vahendite jaotus väga ebaühtlane**
  - **Suunda näitamata ei saa tagada tulemusi**
    - Nt. looma-lambaliha tootjate ühisuste loomine
    - Pääsude loomine kallasrajani
- Kas vallad asuvad tegelema ettevõtluse arendamisega?
- Kas nimetada meetmetes arvulised tulemused? (nt töökohad?)
- Partnerlus Pärnu institutsioonidega või ilma?
  - **Linnavalitsus – MAK – koolid – linna MTÜd**

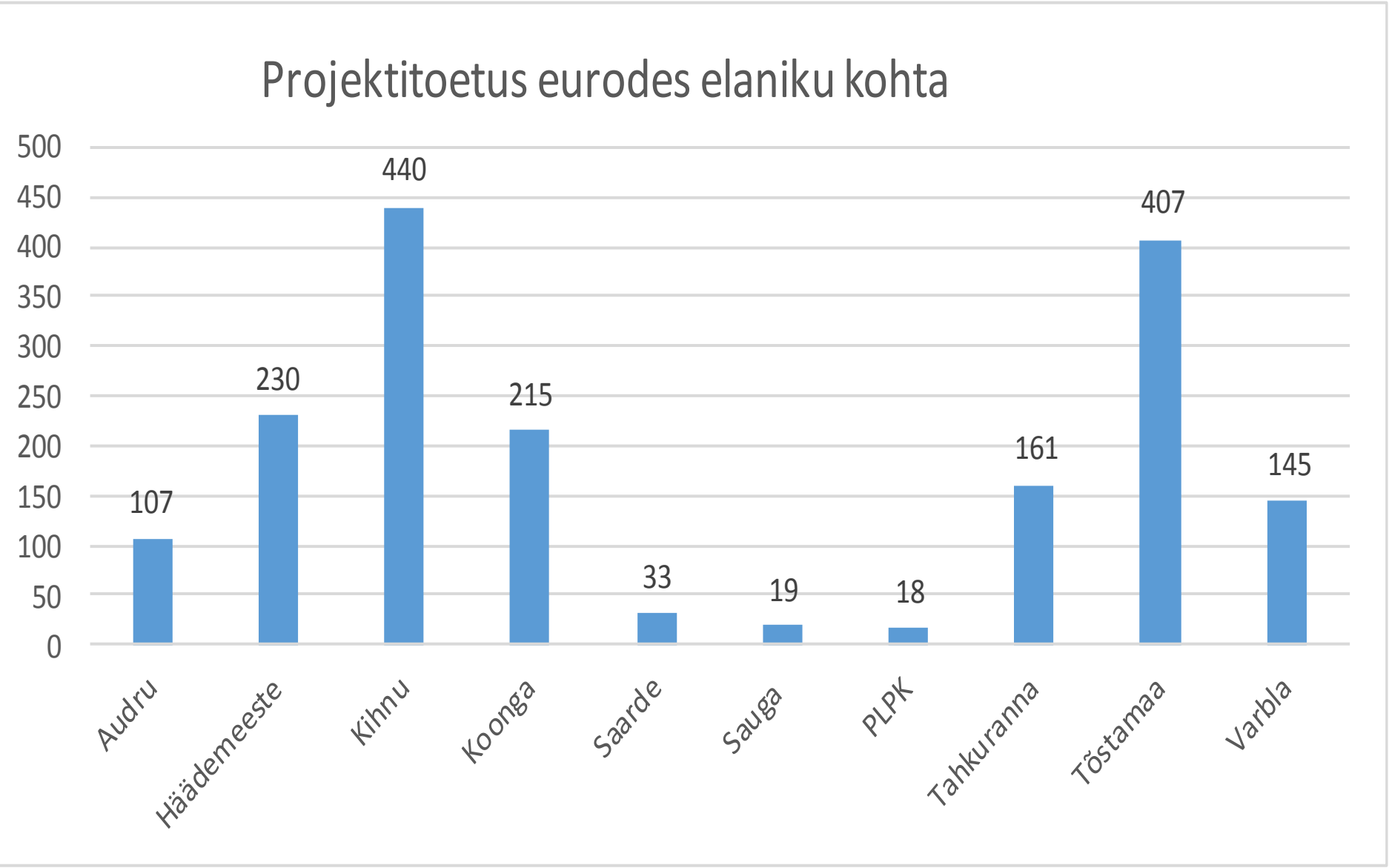
Projektitoetus eurodes elaniku kohta
500
450
400
350
300
250
200
150
100
50
0
107
230
440
215
33
19
18
161
407
145
Audru
Häädemeeste
Kihnu
Koonga
Saarde
Sauga
PLPK
Tahkuranna
Tõstamaa
Varbla

Uued arenguväljakutsed

1. Elanikkonna (noorte) vähenemine ja vananemine
   1. **Noorsootöö aktiviseerimike: noorte sidumine ettevõtetega (praktikad jms.)**
   2. **Üüripindade nappus**
   3. **Vanadekodude kohtade puudus, kallidus**
2. Ääremaastumine – teenuste tagamine
   1. **Kogukonnnateenuste arendamine**
   2. **Transpordi tagamine lastele, eakatele-erivajadustega iniemstele**
3. Heapalgaliste töökohtade nappus
   1. **Naistel maal – meestel linnas**
4. Sesoonsus, turismimajanduse edenemine
   1. **Suvitajate & teise kodu elanike rakendamine**
5. Energiahindade kasv – rohemajanduse tõus
   1. **Õlikatelde suured kulud**
   2. **Hoonete soojustamine**
   3. **Tuulikute vastane hüsteeria**
6. Kortermajade tulevik - hoolduskompleksid
7. Maa- ja toorme hinna kasv
8. Rail Baltic tekkivate võimaluste ärakasutamine

MTÜ PÄRNU LAHE PARTNERLUSKOGU TEGEVUSPIIRKONNA STRATEEGIA 2014-2020

Mõtteid märkusi ja soovitusi

Mida ja kuidas teha?

Leader programmi eesmärk

on edendada kohalikku elu maapiirkonnas läbi kohaliku tasandi koostöö, aidates luua kohalikel partnerlustel põhinevaid maaelu arengustrateegiaid.

- aluseks on kohalik lähenemine, mis võimaldab paremini ära kasutada maapiirkonna sisemisi arenguvõimalusi.
- See omakorda aitab tõsta põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõimet, parandada keskkonna ja paikkonna ning eriti maapiirkonna elukvaliteeti ning mitmekesistada majandustegevust.
- Lisaks on kohalikul algatusel oluline roll inimeste sidumisel uute ideedega, innovatsiooni ja ettevõtlikkuse julgustamisel ning kohalike teenuste arendamisel.

Mis on strateegia põhiküsimus?

- Kas ja milliseid inimesi tuleb Pärnu lahe ümber juurde või lähevad nad ära?
  - **Püsielanikke**
  - **Osaaja-, suveelanikke**
  - **Puhkajaid**
- Kas inimestel on siin hea elada?
- Kas ettevõtjal on siia põhjust investeerida?

Mida teha? Ja kellele?

- Püsielanikele:
  - **Head elukeskkonda ja teenuseid**
  - **Uusi töökohti**
- Osa-aja elanikele:
  - **Head turvalist keskkonda ja teenuseid**
  - **Ettevõtlusvõimalusi**
- Puhkajatele:
  - **Häid teenuseid**
  - **Head keskkonda**

Millised on PLPK põletavaimad ÜLDISED väljakutsed? Näiteks?

1. Elanikkonna (noorte) vähenemine ja vananemine
   1. **Kortermajade tulevik**
   2. **Üüripindade puudus**
   3. **Vanadekodude kohtade puudus, kallidus**
2. Sesoonsus, turismimajanduse edenemine – ok seni
3. Heapalgaliste töökohtade vähesus
   1. **Naistel maal – meestel linnas**
4. Energiahindade kasv – rohemajanduse tõus
   1. **Õlikatelde suured kulud**
   2. **Hoonete soojustamine**
   3. **Tuulikute vastane hüsteeria**
5. Rail Baltica rajamine

Kuidas teha?

- Kas teha üldine või eri kantide eripära arvestav strateegia?
- Milline tööjaotus teha teiste koostatavate plaanidega?
- Kas jätta tegevused lahtiseks (taotlemisele) või leppida olulisemad projektid põhijoontes kokku – teha tegevusplaan?
- Pärnuga või ilma?

Erinevad PLPK piirkonnad

- Pärnu linna lähikandid, mis on tihedalt seotud linnaga
- Rannikupiirkonnad, kus on üha olulisemad osaajaelanikud ja turismimajandus
- Ulatuslikud väga hõredalt asustatud metsaressursi rikkad sisemaa-alad

Pärnu linna lähikandid

- Iseloomulikud jooned:
  - **Kasvavad Pärnu arvelt**
  - **Napib kohapealseid teenuseid**
  - **Uusasukate side kogukonnaga nõrk, oht konfliktideks**
  - **Planeeringuvaidlused**
- Vaja:
  - **Enam kohapealseid teenuseid**
  - **Paremat ühistransporti**
  - **Kogukonna ja kodutunde tugevdamist**

Rannikupiirkonnad

- Iseloomulikud jooned:
  - **Ülimalt terav sesoonsus (talvel vähe, suvel palju inimesi)**
  - **Napib teenuseid nii suvel kui talvel**
  - **Kohapeal pole aastaringseid töökohti**
  - **Osa-ajaelanikud ei osale kogukonnas, planeeringuvaidlused**
- Vaja:
  - **Kohapealseid (kogukonna)teenused**
  - **Kohapealseid töökohti**
  - **Nutikaid transpordilahendusi (eri graafik suviti, kohalik takso jms)**
  - **Osa-ajaelanikke ja suvitajaid kaasata kogukonna töösse**
  - **Tuule/päikese rakendamine energiatootmisel**

Sisemaa-äärealad

- Iseloomulikud jooned:
  - **Ääremaastuvad-hõrenevad**
  - **Napib kohalikke töökohti ja teenuseid**
  - **Ajaline kaugus keskustest**
  - **Rikas loodus ja palju looduskaitselauseid maid**
- Vaja:
  - **Kohapealseid töökohti ja toodetele turgu**
  - **Biomassile rakendust**
  - **Kohapealseid kogukonnateenuseid**
  - **Nutikaid transpordilahendusi (tellimustransport, kohalik takso jms.)**

Tööjaotus teiste koostatavate plaanidega

- Maakondlik strateegia ja tegevuskava
  - **PKT (MV) (ääremaalised kandid)**
- Linnaline meede
  - **Pärnu lähivallad (POL)**
- „Kalaliider“ (rannikualad)
- Turismi Lääne-Eesti arengukava
  - **RR turundus + tegevused (SAPT)**
- **17-18.nov maakonna arendajate koosolek**

Kas jätta tegevused lahtiseks (taotlemisele) või leppida olulisemad projektid – suuremad tegevused põhijoontes kokku?

- Plaani kokkuleppimine võtab aega
- See-eest on lahendus kompleksne ja vähem muret dubleerimisega (näited):
  - **RR turundus ja tootearendus**
  - **Juurdepääsukohad-slipid rannale**
  - **Kortermajade alade korrastamine**
  - **Õlikatelde ümberseadistamine hakkele**
  - **Kogukonnateenused ja noortekeskused**
  - **…**

Suhtestumine Pärnu linnaga

- Suur osa PLPK inimeste heaolust sõltub Pärnust:
  - **Töökohad**
  - **Teenused, eriti koolid**
  - **Turistide voog**
  - **Kohalike toodete ka teenuste turg**
- Mis PLPK tegevused suunata Pärnusse?
  - **RR partnerite turismiinfo**
  - **PLPK tootjate müügipunktid: turud, partnerpoed**
  - **Lähivaldade teenuste tagamine**
  - **…**

Partnerlus Pärnu asutustega

- Koolid: gümnaasiumid, kutsehariduskeskus, tehnoloogiakool, kolledž
  - **õppekavad, jätku-täiendusharidusprogrammid**
  - **teadmised-arendusprojektid**
- Arenduskeskus
  - **ettevõtete nõustamine**
  - **ettevõtlusprojektid**
- Töötukassa – töötajate koolitus
- Maavalitsus – planeeringud